

Môr-wyntyll Binc

Môr-wyntyll Binc

Mae môr-wyntyllau pinc yn fath o gwrel meddal ac yn un o'r creaduriaid harddaf a geir yn nyfroedd Cymru. Nid un organeb yw'r cwrelau hyn ond yn hytrach nythfa o anifeiliaid bach o'r enw polypau, sy'n debyg i anemonïau bach.

Gan fyw mewn dyfnder o 10-50 metr, gall môr-wyntyllau pinc fod yn binc, oren, neu hyd yn oed yn wyn eu lliw, er gwaethaf eu henw! Maent yn tyfu ar greigiau ac arwynebau caled mewn strwythurau gwastad, dau ddimensiwn yn bennaf. Mae llawer yn alinio ar ongl sgwâr â cherrynt y môr i gynyddu llif y maetholion sy'n mynd heibio iddynt.

Yn yr un modd â bodau dynol, mae môr-wyntyllau pinc yn tyfu'n gyflymach pan yn ifanc, gan arafu wrth aeddfedu, ond yn wahanol i ni, maent yn parhau i dyfu trwy gydol eu hoes. Maent yn tyfu ar gyfradd o ddim ond 1cm y flwyddyn, gyda'r un mwyaf a gofnodwyd yn 50cm o daldra a 100cm o led, ac amcangyfrifir ei fod dros 100 mlwydd oed. Fodd bynnag, mae'r rhan fwyaf o fôr-wyntyllau pinc yn y DU tua 20cm o ran maint. Mae'r cwrelau hyn yn fregus ac yn brin, gan eu gwneud yn rhywogaeth warchodedig oherwydd eu bod mor fregus i effeithiau dynol. Maent hefyd yn cefnogi rhywogaethau prin eraill, megis y môr-wyntyll anemoni a'r môr-wyntyll gwlithod y môr. Yn rhyfeddol, mae un rhywogaeth o wlithen môr nid yn unig yn bwydo ar fôr-wyntyllau pinc, ond hefyd yn cuddio ei hun drwy edrych yr un fath a nhw.

Er nad ydym yn gwybod fawr ddim am sut mae môr-wyntyllau pinc yn atgenhedlu, mae astudiaethau genetig yn datgelu bod môr-wyntyllau pinc Cymreig wedi'u cysylltu â phoblogaethau mor bell i ffwrdd â Ffrainc, sy'n awgrymu y gall y rhai ifanc symud cannoedd o filltiroedd ar draws y môr. Mae môr-wyntyllau pinc hyd yn oed yn angor ar gyfer wyau siarcod bach fel cathsiarcod, er y gall hyn weithiau gael effaith andwyol anfwriadol arnynt. Gall y pwysau ychwanegol o'r wyau a'r bywyd môr eraill ymglymu'r canghennau a difrodi'r môr-wyntyll.

Yn gyffredinol, mae poblogaethau môr-wyntyllau pinc yn gostwng. Ym Mharth Cadwraeth Morol Sgomer, mae cofnodion yn dangos colled o 50 o fôr-wyntyllau pinc ers 1994, gyda 40 wedi'u colli ers 2015, a dim ond 12 newydd sydd wedi'u cofnodi. Credir bod prif achosion eu dirywiad yn cynnwys:

- Clymu wrth wyau cathsiarcod, a all niweidio canghennau.
- Newidiadau yn nymheredd y môr o ganlyniad i newid yn yr hinsawdd.
- Difrod corfforol o angorfeydd cychod a physgota.
- (Ymglymiad) Clymu mewn rhwydi pysgota wedi'u taflu neu golli, a sbwriel morol.
- Difrod damweiniol gan ddeifwyr sgwba.
- Cynnydd mewn gweithgarwch stormydd.

Mae'r môr-wyntyllau pinc yn ffynnu mewn dyfroedd cynnes, ac yn fwy toreithiog ym Môr y Canoldir.

Geiriau allweddol ymchwil pellach

Eunicella verrucosa, cwrel meddal, riffiau cwrel, gorgonian, ecosystemau dyfnforol, epifauna, polyp, octocwrel sy'n ffurfio cynefinoedd, tri dimensiwn, swbstrad ecolegol, llysgrwydo cregyn bylchog.

Bwyta'r Swigod

Yr offer sydd ei angen

- Swigod (peiriant/gwialen swigod)
- Papur newydd (dewisol)

I gwblhau'r gweithgaredd

1. Gofynnwch i'r dysgwyr ystyried sut a ble maen nhw'n dod o hyd i'w bwyd. Mewn parau, gofynnwch i'r dysgwyr drafod sut y byddent yn dal bwyd pe baent yn sownd ar ynys anial. Trafodwch sut mae gwahanol anifeiliaid yn y gwyllt yn dod o hyd i ac yn dal eu bwyd. Anogwch nhw i ystyried y gwahanol addasiadau sydd ganddyn nhw i'w helpu. Eglurwch fod llawer o anifeiliaid yn y môr yn mynd ar drywydd ysglyfaeth (e.e. siarcod a dolffiniaid). Beth am anifeiliaid sydd ddim yn symud, e.e. anemonïau môr a cregyn llong? Esboniwch fod yr anifeiliaid hyn yn glynu wrth greigiau caled ac angen dal bwyd sy'n nofio neu'n pasio heibio iddynt yn y dŵr.

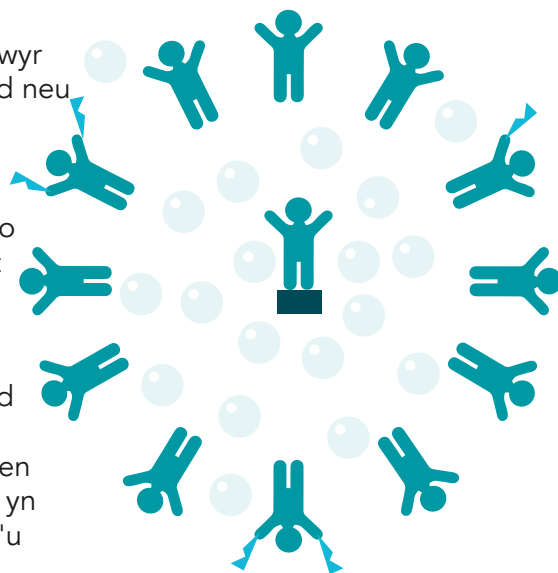
2. Mewn ardal chwarae agored, gofynnwch i'r dysgwyr eistedd ar y llawr mewn cylch gyda'r peiriant swigod neu wirfoddolwr yn chwythu swigod yn y canol.

Anemonïau'r môr yw'r dysgwyr, ac ysglyfaeth yw'r swigod (gronynnau bach o fwyd yn y dŵr). Gyda'r peiriant swigod / gwirfoddolwr yn chwythu swigod o amgylch y cylch, anogwch y dysgwyr i ddal cymaint â phosibl, tra'n eistedd yn yr unfan.

Ar ôl ychydig funudau, gofynnwch i'r dysgwyr beth oeddent yn ei feddwl o'r gweithgaredd a beth oedd angen iddynt ei wneud i ddal y swigod. Efallai y byddant yn sylweddoli, er mwyn dal bwyd, fod angen iddynt ymestyn eu breichiau a'u chwifio o gwmpas, yn union fel y mae anemonïau môr yn ei wneud gyda'u tentaclau, i gymryd plancton a mwynau.

3. Fel ychwanegiad i'r gweithgaredd hwn, os oes digon o le, cynigwch ddalen o bapur newydd wedi ei rolïo neu wedi'i wyntyllu er mwyn ymestyn breichiau'r dysgwyr. Gofynnwch iddyn nhw feddwl pa ffordd sydd fwyaf effeithiol ac ystyried sut mae'r rhain yn cymharu ag addasiadau bwydo anifeiliaid go iawn.

4. Yn olaf, gofynnwch i'r dysgwyr ddod yn ddolffiniaid, gan egluro mai pysgod yw'r swigod. Y tro hwn, gall y dysgwyr 'nofio' o gwmpas i fynd ar drywydd eu hysglyfaeth. Ar ôl ychydig funudau gofynnwch i'r dysgwyr a oedd hyn yn ffordd haws o fwydo. Wnaethon nhw ddal mwy? Ydyn nhw wedi blino? Gall hyn ysgogi trafodaeth am egni a enillwyd ac a gollwyd, a'r cydbwysedd sydd ei angen rhwng egni a ddefnyddiwyd ac egni a dreuliwyd. Yw symud ar ôl bwyd bob amser yn werth yr egni sy'n cael ei ddefnyddio?

- Swigod
- Dysgwyr
- Peiriant Swigod
- Papur Newydd

Adeiladu Môr-wyntyll Binc Eich Hun

Yr offer sydd ei angen (fesul dysgwr)

- Taflen waith 'Adeiladu eich Môr-wyntyll Binc Bwydadwy', un i bob dysgwr, neu wedi'i rannu'n ddigidol
- 1 plât bapur
- 1 malws melys mawr
- 2 'strawberry laces' – wedi'i dorri yn 8 darn
- 1 gwelltyn
- 1 pigyn dannedd
- 1 llwyaid o jam (unrhyw flas)
- 1 llwy de
- 2 fisged crwn (e.e. rich tea)
- Sbrincyls siwgr gwyrdd, pinc neu coch

I gwblhau'r gweithgaredd

1. Rhannwch y fideo 'Cymru Gorau'r Gorllewin' gyda'r dysgwyr – www.tiramor.cymru/morwyntyllbinc (Adnodd 1).
2. Gofynnwch i'r dysgwyr rannu enghreifftiau o fywyd morol y sylwon nhw arno yn y fideo. Sut y gallai'r organebau hyn fod yn gysylltiedig â'i gilydd o fewn eu hamgylchedd? Ar 0:42 yn y fideo, gofynnwch i'r dysgwyr nodi beth mae'r deifiwr sgwba yn edrych arno. Ydyn nhw'n meddwl ei fod yn blanhigyn neu'n anifail?
3. Cywirwch unrhyw gamsyniadau. Mae'n hawdd meddwl bod cwrel yn blanhigyn, ond anifeiliaid bach ydyn nhw mewn gwirionedd. Mae pob cytref cwrel yn cynnwys llawer o anifeiliaid cwrel unigol, a phob un yn cael ei adnabod fel polyp cwrel. Maent yn rhannu sgerbwd caled wedi'i wneud o brotein a chalsiwm carbonad.
4. Rhannwch daflen waith 'Adeiladu eich Môr-wyntyll Binc Bwydadwy' a chefnogwch y dysgwyr i greu eu polyp cwrel eu hunain.
5. Ar ôl cwblhau eu model, gofynnwch i'r dysgwyr fyfrio ar yr hyn a ddysgon nhw am bolypau cwrel. Trafodwch sut mae'r model yn cynrychioli nodweddion bywyd go iawn a pham mae'r nodweddion hyn, fel tentaclau, yn bwysig ar gyfer goroesi.

TASG
YCHWANE GOL

Anogwch y dysgwyr i ddefnyddio gwefan Rhwydwaith Gwybodaeth Bywyd Morol i weld lle gellir canfod môr-wyntyll binc: www.tiramor.cymru/morwyntyllbinc (Adnodd 2). Gofynnwch iddynt nodi'r ardaloedd o amgylch y DU lle mae môr-wyntyll binc wedi'u lleoli a disgrifio'r mathau o gynefinoedd sydd orau ganddynt.

Nodyn Pwysig: Gwiriwch am alergeddau ymlaen llaw a dilynwch ganllawiau eich ysgol ar gyfer trin bwyd yn ystod gweithgareddau.

Adeiladu Eich Môr-wyntyll Binc Bwytadwy

Byddwch angen

- 1 plât papur
- 1 malws melys mawr
- 2 'strawberry laces'
- 1 gwelltyn
- 1 pigyn dannedd
- 1 llwyaid o jam
- 1 llwy de
- 2 bisged crwn
- Sbrincyls siwgr gwyrdd/pinc/coch

CAM 1: Paratoi ar gyfer yr arbrawf

- A. Golchwch eich dwylo cyn dechrau.
B. Sicrhewch bod eich offer yn lân ac yn barod i'w ddefnyddio.

CAM 2: Crëwch gorff y polyp

- A. Rhowch eich malws melys yng nghanol eich plât papur.
B. Mae hwn yn cynrychioli corff eich polyp cwrel.

CAM 3: Crëwch y geg a'r stumog

- A. Cymerwch welltyn a gwnewch dwll yng nghanol y malws melys yn ofalus.
B. Tynnwch y gwelltyn allan, gan adael twll. Mae hwn yn cynrychioli ceg a stumog eich polyp cwrel.

Mae polypau cwrel yn defnyddio'r twll hwn i fwyta a threulio bwyd, gyda'u tentaclau'n helpu i ddal darnau bach o fwyd a'u tywys i mewn.

Dim ond un twll sydd gan môr-wyntyll binc ac y maent yn ei ddefnyddio ar gyfer bwyta a chael gwared ar wastraff.

CAM 4: Ychwanegu tentaclau

- A. Defnyddiwch bigyn dannedd i greu 8 twll bach o amgylch y malws melys.
B. Torrwch eich 'strawberry laces' yn 8 darn bach (tua 3cm yr un).
C. Rhowch y darnau 'strawberry laces' yn y tyllau. Mae'r rhain yn cynrychioli tentaclau eich polyp cwrel.

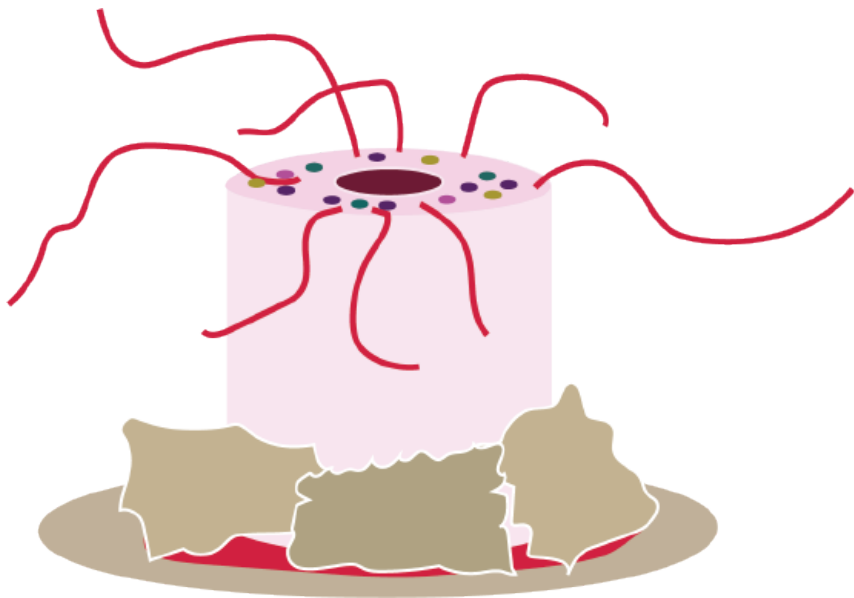
CAM 5: Atodwch y polyp i'w sylfaen

- A. Defnyddiwch lwy i ledaenu ychydig bach o jam ar un o'ch bisgedi crwn.
B. Glynwch y malws melys i'r jam. Mae hyn yn cynrychioli'r polyp cwrel yn glynu ei hun i graig.

CAM 6: Ychwanegwch amddiffyniad sgerbwdd

- A. Torrwch yr ail fisged yn 4 darn.
B. Trefnwch y darnau hyn o amgylch y malws melys. Mae'r rhain yn cynrychioli sgerbwdd y cwrel, sy'n darparu amddiffyniad a strwythur i'r polyp.

Adeiladu eich Môr-wyntyll Binc Bwytadwy

CAM 7: Ychwanegu algâu

A. Rhowch ychydig o sbrincles siwgr (gwyrdd, pinc neu goch) ar y malws melys. Mae hyn yn cynrychioli'r algâu sy'n byw y tu mewn i'r cwrel.

Mae rhai cwrelau yn cynhyrchu bwyd trwy ymuno ag algâu bach sy'n byw y tu mewn i'w cyrff. Mae'r algâu hyn yn defnyddio golau haul i greu egni trwy ffotosynthesis, yn debyg i sut mae planhigion yn gwneud bwyd. Mae'r algâu yn rhannu'r egni hwn gyda'r cwrel, tra bod y cwrel yn darparu maetholion a chartref diogel i'r algâu.

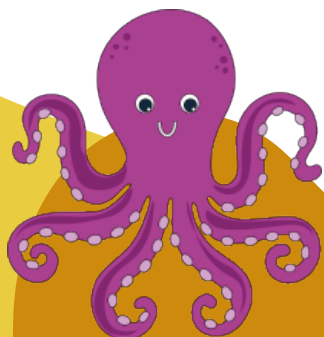
CAM 8: Ffurio coloni cwrel

- A. Gweithiwch gyda 2 ddysgwyr arall.
- B. Rhowch eich malws melys (polypau cwrel) yn agos at ei gilydd ar un plât i gynrychioli coloni cwrel.
- C. Gyda chaniatâd, cewch fwyta'r polyp cwrel yr ydych wedi'i greu!

Mae cwrel môr-wyntyll binc wedi'i wneud o nythfeydd o anifeiliaid bach o'r enw polypau. Mae'r polypau hyn yn byw gyda'i gilydd, gan weithio fel tîm i ffurfio'r cwrel!

TASG
YCHWANEGOL

Ewch i wefan y Rhwydwaith Gwybodaeth Bywyd Morol i weld ble gellir canfod môr-wyntyll binc – www.tiramor.cymru/morwyntyllbinc (Adnodd 2). Ble ar hyd arfordir Cymru mae môr-wyntyllau pinc wedi'u lleoli? Pa fathau o gynefinoedd mae'r môr-wyntyll binc yn ei ffafrio?

Gelwir polyp cwrel ag 8 tentacl yn octocoral, gan fod "octo" yn golygu wyth.

Asideiddio a'r Môr-wyntyll Binc

Yr offer sydd ei angen

- Jwg mesur
- Twmffat
- Dŵr
- Halen (2 llwy fwrdd)
- Llwy fwrdd
- Cynhwysydd 1 litr
- Losin sur (dewisiol)

Yr offer sydd ei angen (fesul grŵp)

- Taflen waith 'Asideiddio a'r Môr-wyntyll Binc'
- 75cm³ finegr brown (osgoi finegr gwyn rhag i blant feddwl ei fod yn ddŵr)
- 2 Bicer/Cynhwysydd (isafswm capasiti 75cm³)
- Silindr mesur
- 2 wy amrwd

I gwblhau'r gweithgaredd

1. Dechreuwch trwy rannu losin sur yr un i'r dysgwyr neu ofyn a ydyn nhw erioed wedi blasu rhywbeth sur. Defnyddiwch hyn i gyflwyno'r syniad o asidedd a gofyn, "Beth sy'n gwneud i bethau sur flasgu fel hyn?" Rhowch esboniad byr o asidau a sut maen nhw'n rhyngweithio â deunyddiau penodol.
2. Dangoswch neu basiwch ddarn o sialc o gwmpas a gofynnwch i'r dysgwyr beth maen nhw'n meddwl y mae wedi'i wneud ohono. Eglurwch fod sgerbydau cwrel, fel rhai môr-wyntyll binc, wedi'u gwneud o'r un deunydd: calsiwm carbonad.
3. Gofynnwch i'r dysgwyr beth maent yn meddwl allai ddigwydd i sialc pe bai'n cael ei roi mewn hylif asidig (e.e. finegr).
4. Gwnewch y cysylltiad rhwng hyn â'r cefnfor: Gofynnwch, "Os bydd dŵr môr yn dod yn fwy asidig, sut allai hynny effeithio ar sgerbwd calsiwm carbonad y môr-wyntyll binc?" Annogwch drafodaeth a damcaniaethau cyn egluro effeithiau posibl asideiddio'r cefnforoedd.
5. Eglurwch eich bod angen creu hydoddiant dŵr môr syml. Gwahoddwch y dysgwyr i'ch cefnogi i baratoi'r hydoddiant.
6. Defnyddiwch jwg mesur i fesur 1 litr o ddŵr tap a'i arllwys i gynhwysydd mawr.
7. Ychwanegwch 2 lwy fwrdd o halen i'r dŵr, tua 36 gram, sy'n agos at y crynodiad 35 gram y litr a geir mewn dŵr môr.
8. Cymysgwch y dŵr nes bod yr halen wedi'i ymdoddi'n llwyr. Esboniwch i'r dysgwyr bod yr hydoddiant hwn yn cynrychioli dŵr môr. Mae 1 litr o hydoddiant yn ddigon ar gyfer y dosbarth cyfan.
9. Darparwch daflen waith 'Asideiddio a'r Môr-wyntyll Binc' i bob grŵp, a helpwch y grwpiau yn ôl yr angen i ddilyn y cyfarwyddiadau i gynnal yr arbrawf.
10. Anogwch y dysgwyr i arsylwi'n ofalus wrth gynnal yr arbrawf, gan nodi unrhyw swigod neu newidiadau yn y plisgyn dros amser. Gofynnwch i'r dysgwyr feddwl am y swigod sy'n ffurfio o amgylch y cregyn. "Beth ydych chi'n meddwl yw'r swigod hyn?"
11. Cefnogwch y dysgwyr i dynnu'r wyau amrwd o'r cynhwysyddion, a'u hannog i geisio eu bownsio'n ofalus. Bydd yr wy mewn finegr pur yn bownsio'n well oherwydd yr adwaith.
12. Rhowch gyfle i'r dysgwyr ymchwilio i organebau eraill sydd â chregyn calsiwm carbonad ac archwilio sut mae asidedd cefnforol yn effeithio arnyn nhw.

Asideiddio a'r Môr-wyntyll Binc

Byddwch angen

- 25cm^3 Hydoddiant dŵr môr
- 75cm^3 Finegr brown
- 2 Bicer/Cynhwysydd (isafswm capasiti o 75cm^3)
- Silindr mesur
- 2 Wy amrwd

CAM 1

Labelwch eich cynhwysyddion fel "Hydoddiant Finegr" a "Finegr Pur."

CAM 2

Defnyddiwch eich silindr mesur i fesur 25cm^3 o'r hydoddiant dŵr môr a'i dywallt i'r cynhwysydd sydd wedi'i labelu'n "Hydoddiant Finegr."

CAM 3

Ychwanegwch 25cm^3 o finegr i'r un cynhwysydd i greu cymhareb 1:1 o ddŵr môr a finegr.

Mae hwn yn cynrychioli dŵr gydag asidedd isel.

CAM 4

Yn ofalus, rhowch un wy yn y cynhwysydd "Hydoddiant Finegr".

CAM 5

Yn y cynhwysydd sydd wedi'i labelu'n "Finegr Pur," mesurwch 50cm^3 o finegr brown a rhowch yr ail wy yn y cynhwysydd hwn yn ofalus.

CAM 6

Ar ôl 1 awr, arsylwch y ddau gynhwysydd a chofnodi eich canfyddiadau yn y tabl.

CAM 7

Gwiriwch y cynhwysyddion eto ar ôl 24 awr ac ysgrifennwch eich sylwadau.

CAM 8

Arsylwch yr wyau ar ôl 48 awr a nodwch y newidiadau yn y tabl.

Gallwch gyffwrdd â'r plisgyn wy yn ysgafn yn ystod eich arsylwadau ond gafaewch yn ofalus gan eu bod yn wyau amrwd ac yn gallu torri'n hawdd.

Cofiwch!

Golchwch eich dwylo'n drylwyr ar ôl trin yr wyau i gynnal glendid ac osgoi halogiad.

Asideiddio a'r Môr-wyntyll Binc

Wy 1 - Hydoddiant Finegr

AMSER (oriau)	ARSYLWADAU
1 awr	
24 awr	
48 awr	

Wy 2 - Finegr Pur

AMSER (oriau)	ARSYLWADAU
1 awr	
24 awr	
48 awr	

Casgliad

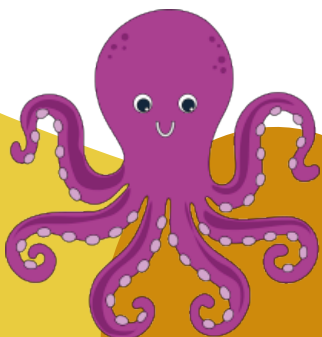
- Ar ôl 48 awr, pa wahaniaethau y sylwoch chi arnynt rhwng y ddau blisgyn wy?
- Beth ydych chi wedi'i ddysgu o'r arbrawf hwn am sut mae asidedd dŵr yn effeithio ar y môr-wyntyll binc?
- A sylwoch chi ar swigod yn ffurfio o amgylch y cregyn? Beth ydych chi'n meddwl yw'r swigod hyn?

CAM 9

Cyn tynnu'r wyau amrwd o'u cynwysyddion, ceisiwch ragfynegi: Pa wy ydych chi'n meddwl fydd yn bownsio'n well? Yna, tynnwch yr wyau allan yn ofalus a cheisiwch eu bownsio'n ofalus. Cymharwch eich canlyniadau gyda'ch rhagfynegiad!

TASG
YCHWANEGOL
Dewisol

Pa organebau eraill sydd â chragen sy'n cynnwys Calsiwm Carbonad?
Sut y gallai mwy o asidedd yn eu hamgylchedd effeithio ar yr organebau hyn?

Mae'r môr-wyntyll binc mwyaf sydd wedi'i gofnodi yn 50cm o daldra ac yn 100cm o led. Credir ei fod dros 100 oed!

Cerddoriaeth Myfyrdod Môr-wyntyll Binc

Yr offer sydd ei angen

- Taflen 'Cerddoriaeth Myfyrdod Môr-wyntyll Binc', wedi ei argraffu, un i bob grŵp (2 dudalen)
- Dyfeisiau recordio (e.e. tabledi), un i bob grŵp
- Dyfeisiau y gellir eu defnyddio i gysylltu â'r rhyngwrdd a mynediad i'r rhyngwrdd

To complete the activity

1. Rhannwch enghreifftiau o gerddoriaeth cefnforol ymlaciol a/neu fyfyrdod dan arweiniad gyda'r dysgwyr, e.e.

- 'Wales 4k Benar Beach' - www.tiramor.cymru/morwyntyllbinc (Adnodd 3).
- 'Beautiful 4K Scenery' - www.tiramor.cymru/morwyntyllbinc (Adnodd 4).
- '10-minute guided meditation' - www.tiramor.cymru/morwyntyllbinc (Adnodd 5).
- 'Eco Anxiety: Guided Meditation' - www.tiramor.cymru/morwyntyllbinc (Adnodd 6).

2. Esboniwrch y nod: Bydd pob grŵp yn creu darn sain ymlaciol 1 munud o hyd wedi'i ysbrydoli gan lif heddychlon, rhythmig y môr-wyntyll binc.

3. Darparwch daflen waith 'Cerddoriaeth Myfyrdod Môr-wyntyll Binc' a dyfais recordio (e.e. tabledi) i bob grŵp, cyn symud i'r awyr agored. Gadewch i'r dysgwyr gymryd saib a gwrandao ar y seiniau o'u cwmpas. Trafodwch sut mae môr-wyntyll binc yn siglo yn ysgafn o dan y dŵr, gan symud yn araf, yn dibynnu ar gerrynt y cefnfor, ac yn byw mewn amgylcheddau tawel sydd heb eu tarfu. Sut mae'r amgylchedd yn gwneud iddyn nhw deimlo wrth wrando?

4. Heriwch y dysgwyr i ddefnyddio'r amgylchedd awyr agored i ysbrydoli seiniau tawel, tebyg i'r môr. Gall yr opsiynau gynnwys siffrwd dail i ddynwared cerrynt y cefnfor, taro ffyn yn feddal ar foncyffion coed ar gyfer synau mwy rhythmig, sbasio neu dapio'n ysgafn mewn pyllau dŵr i adlewyrchu symudiad a sain tonnau, neu ddefnyddio eu lleisiau eu hunain, hymian neu anadlu.

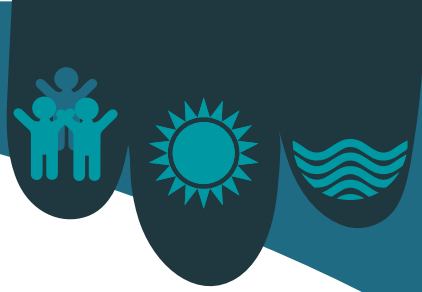
5. Cefnogwch y dysgwyr i recordio seiniau ar wahân (e.e. un recordiad ar gyfer cerrynt y môr, un arall ar gyfer swigod neu sain siglo). Atgoffwch y dysgwyr i gadw recordiadau'n fyr (10-15 eiliad).

6. Pan fydd y dysgwyr wedi cwblhau eu recordiadau sain cefnforol, dychwelwch dan do, a chan ddefnyddio offer golygu sain (e.e. GarageBand, Audacity neu BandLab), rhewch amser i'r dysgwyr i roi eu darn at ei gilydd. Sicrhewch y gall y dysgwyr fewnforio'r ffeiliau sain y maent wedi'i recordio i'r ap golygu, a'u helpu i drefnu'r traciau, gan ystyried sut i haenu'r seiniau yn ofalus, ychwanegu pylu neu seibiau ar gyfer teimlad myfyriol, ac addasu lefelau sain i sicrhau cydbwysedd tyner a llifeiriol.

7. Pan fydd dysgwyr wedi cwblhau eu darn 1 munud, anogwch bob grŵp i allforio eu recordiadau terfynol fel ffeiliau MP3 neu WAV.

8. Yn olaf, chwaraewch seinwedd pob grŵp mewn lle tawel. Anogwch y dysgwyr i eistedd yn gyfforddus, cau eu llygaid, a chanolbwyntio ar y seiniau, fel eu bod mewn sesiwn myfyrdod. Anogwch anadlu araf a dwfn wrth iddynt wrando, gan ddychmygu symudiad tyner y môr-wyntyll binc sy'n siglo yn y ceryntau cefnforol. I gloi, myfyriwch gyda'ch gilydd ar sut mae'r gerddoriaeth yn gwneud i'r dysgwyr teimlo - a yw'n eu helpu i ymlacio neu ganolbwyntio?

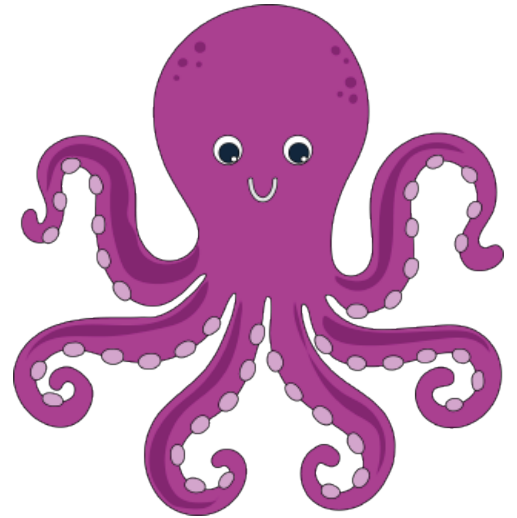
Cerddoriaeth Myfyrdod Môr-wyntyll Binc

Croeso i fy mynd!

Mae angen eich help arnaf i greu seinwedd hyfryd, ymlaciol sy'n cyfleu rhythm tyner, llifeiriol fy nghartref tanddwr. Dychmygwch siglo meddal môr-wyntyll binc, ceryntau tawel y cefnfor, a swigod yn drifftio'n dawel heibio.

- Gill Bell

Defnyddiwch yr amgylchedd awyr agored - fel siffrwd dail, sblasio pyllau bach neu hymian yn feddal gyda'ch ceg - i ddod â'r byd tawel hwn yn fyw. Gweithiwch gyda'ch gilydd i greu darn 1 munud o gerddoriaeth sydd mor dawel a llonydd â'r cefnfor ei hun. Gadewch i'ch creadigrwydd lifo!

Seiniau i'w cynnwys

Pa seiniau tanddwr ydych chi am eu cynnwys yn eich darn?
(e.e. cerrynt y cefnfor, swigod, symudiadau siglo)

--	--	--	--	--	--

Beth fyddwch chi'n ei ddefnyddio i greu'r seiniau uchod? (e.e. siffrwd dail)

--	--	--	--	--	--

Penderfynwch ar eich seiniau, a chynlluniwch sut y byddwch chi'n eu recordio.
Cofiwch gadw pob recordiad sain yn fyr (10-15 eiliad).

Sain i'w recordio	Hyd	Pwy fydd yn recordio?

Cerddoriaeth Myfyrdod Môr-wyntyll Binc

Meddyliwch yn ofalus am sut y byddwch chi'n trefnu'ch seiniau i greu darn ymlaciol o gerddoriaeth, sy'n llifo rhwydd.

Crëwch linell amser syml i nodi trefn eich seiniau, er enghraifft:

Tonnau

Swigod

Hymian

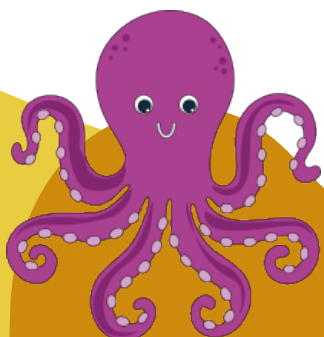
Dail

Os hoffech chi gael seiniau'n chwarae gyda'i gilydd, crëwch drac amser 'haenog'.

Ar ôl gorffen eich darn, myfyriwch ar y canlynol:

1. Sut mae eich cerddoriaeth yn adlewyrchu symudiadau tyner, llifeiriol y môr-wyntyll binc?
2. Sut roedd gwrando ar eich darn gorffenedig yn gwneud i chi deimlo?

Yn lwerddon mae pob môr-wyntyll binc yn wyn, ac nid yw'r gwyddonwyr yn gwybod pam eto!

Rhannwch
eich seinwedd
1 munud gyda'r
dosbarth!